

Instrukcja do ankiety

Zakres ankiety:

Przedmiotem ankiety są projekty i działania z zakresu czynnej ochrony przyrody *in situ* i *ex situ* rozpoczęte w 2005 r. lub później, a także działania rozpoczęte przed 2005 r., które w roku 2005 i później były kontynuowane. Prosimy również o udzielenie informacji o działaniach planowanych do realizacji w przyszłości. W ramach rejestru gromadzone są dane o projektach i działaniach lokalnych, regionalnych i wojewódzkich, zawierających się w granicach województwa śląskiego oraz projektach i działaniach o szerszym zasięgu (w tym ogólnopolskie), dla których realizowane są określone zadania na terenie województwa śląskiego. Dla ogrodów botanicznych i banków genów jako działanie z zakresu ochrony *ex situ* zaliczana jest również uprawa lub przechowywanie w bankach genów osobników/części osobników pozyskanych ze stanowisk zlokalizowanych w woj. śląskim, nawet jeśli ogród botaniczny/zoologiczny/bank genów znajduje się poza granicami woj. śląskiego.

Wyczerpująca lista form działań, jakie w naszym rozumieniu stanowią ochronę czynną *in situ* i *ex situ*, zawarta jest w **liście definicji (plik: [Czynna ochrona przyrody_def.pdf](#))** załączonej do niniejszego pisma. Rejestr i ankieta nie obejmuje działań polegających wyłącznie na edukacji, badaniach, inwentaryzacji lub monitoringu.

Wypełnianie ankiety:

Ankieta stanowi arkusz kalkulacyjny programu MS Excel zawierający zebrane dotychczas dane (**plik: [ochrona_czynna-ank.xls](#)**). Plik można otworzyć i edytować również z pomocą analogicznych do MS Excel darmowych programów wchodzących w skład pakietów OpenOffice.org (testowano wersję 3.3.0) lub LibreOffice (testowano wersję 3.5.5.3). Wypełnione ankiety można przysyłać również w formacie *.ods.

Prosimy odszukać w rejestrze dotychczas wpisane działania, które Państwa jednostka realizowała, bądź w realizacji których brała udział i uzupełnić brakujące dane lub je zaktualizować. Zmienione lub sprawdzone pola oznaczyć kolorem zielonym (wypełnienie). Tym samym kolorem oznaczyć również pole **ID projektu** w wierszu/wierszach w których dokonano zmian. Jeśli sprawdzono dane wpisane lecz nie wprowadzono żadnych zmian, również należy oznaczyć kolorem zielonym pole **ID projektu**, co będzie jednoznaczne z zatwierdzeniem dotychczas znajdujących się w rejestrze danych i potwierdzeniem braku dostępności dodatkowych danych.

Tabela PROJEKTU - w ramach jednego projektu może być kilka działań													Tabela DZIAŁANIA - działania uwzględniające projekty												
ID projektu	Nazwa projektu	Opis projektu	Lokalizacja	Lokalizacja typu	rok rozpoczęcia projektu	rok zakończenia projektu	stan realizacji projektu	Koszt projektu	Inicjator projektu	Źródło finansowania	Uwagi projekt	ID Działania	Metoda ochrony	Forma działania	Typ przedsięwzięcia	Przedmiot ochrony	Nazwa działania	Opis działania	rok rozpoczęcia działania	rok zakończenia działania	stan realizacji działania	Podmiot wykonujący	Lokalizacja		
014	Dobrota wiatracznica pastwiska w Nadleśnictwie Ślesiarz	Odstąpienie stanowiska wiatracznicy pastwiska połączone z zastawieniem herbicydu	Ślesiarz	Nadleśnictwo	2005	2005	zakończona	b.d.	Nadleśnictwo Ślesiarz	Województwo Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach	brak	014-02	In situ	Ochrona siedliska gatunku	Rośliny i grzyby	wiatracznica pastwiska	Ochrona stanowiska wiatracznicy pastwiska poprzez zastawienie herbicydu	Po wyjęciu drzew i kruszców zastawiono herbicyd ROUNDUP 300 SL	2005	2005	zakończona	b.d.	Miasto Dąbrowa Górnicza	Ślesiarz	
016	Czynna ochrona rzeki Ródzuch	Czynna ochrona rzeki z interwencyjnym przesiedleniem (i monitorowaniem) populacji z zanurzonymi słupkami w Ródzuchach Ślesiarz do kilku miejsc, m.in.: Rogoźnik, Chochle, Szczepanów, Poprta i Rudy. Istniejący efekt jest wzrost liczebności populacji tego gatunku	Rybnik, Ślesiarz, Chochle, Rogoźnik, Szczepanów, Dąbrowa Górnicza, Poprta, Rudy	Inne	1999	1999	zakończona	b.d.	Wydział Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego w Sosnowcu	Budżet własny	brak	016-01	In situ	Translokacja (metapopulacja) gatunku	zwierzęta	Różanka Ródzuch	Wskazanie stanowiska populacji i składowanie	Wskazanie stanowisk populacji (składowanie) w Chochle, Szczepanowie, Ródzuchach, Rogoźniku, Poprty i Rudy. Istniejący efekt jest wzrost liczebności populacji tego gatunku	1999	1999	zakończona	b.d.	Zbiornik w Chochle, Szczepanowie i Ródzuch		
016	Czynna ochrona rzeki Ródzuch	Czynna ochrona rzeki z interwencyjnym przesiedleniem (i monitorowaniem) populacji z zanurzonymi słupkami w Ródzuchach Ślesiarz do kilku miejsc, m.in.: Rogoźnik, Chochle, Szczepanów, Poprta i Rudy. Istniejący efekt jest wzrost liczebności populacji tego gatunku	Rybnik, Ślesiarz, Chochle, Rogoźnik, Szczepanów, Dąbrowa Górnicza, Poprta, Rudy	Inne	1999	1999	zakończona	b.d.	Wydział Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego w Sosnowcu	Budżet własny	brak	016-02	In situ	Translokacja (metapopulacja) gatunku	zwierzęta	Różanka Ródzuch	Czynna ochrona rzeki z interwencyjnym przesiedleniem (i monitorowaniem) populacji z zanurzonymi słupkami w Ródzuchach Ślesiarz do kilku miejsc, m.in.: Rogoźnik, Chochle, Szczepanów, Poprta i Rudy. Istniejący efekt jest wzrost liczebności populacji tego gatunku	1999	1999	zakończona	b.d.	Zbiornik w Rogoźniku, Chochle, Szczepanowie, Poprty i Rudy			
016	Czynna ochrona rzeki Ródzuch	Czynna ochrona rzeki z interwencyjnym przesiedleniem (i monitorowaniem) populacji z zanurzonymi słupkami w Ródzuchach Ślesiarz do kilku miejsc, m.in.: Rogoźnik, Chochle, Szczepanów, Poprta i Rudy. Istniejący efekt jest wzrost liczebności populacji tego gatunku	Rybnik, Ślesiarz, Chochle, Rogoźnik, Szczepanów, Dąbrowa Górnicza, Poprta, Rudy	Inne	1999	1999	zakończona	b.d.	Wydział Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego w Sosnowcu	Budżet własny	brak	016-02	In situ	Translokacja (metapopulacja) gatunku	zwierzęta	Różanka Ródzuch	Czynna ochrona rzeki z interwencyjnym przesiedleniem (i monitorowaniem) populacji z zanurzonymi słupkami w Ródzuchach Ślesiarz do kilku miejsc, m.in.: Rogoźnik, Chochle, Szczepanów, Poprta i Rudy. Istniejący efekt jest wzrost liczebności populacji tego gatunku	1999	1999	zakończona	b.d.	Zbiornik w Rogoźniku, Chochle, Szczepanowie, Poprty i Rudy			

(pierwsze z lewej: zaznaczone kolorem zielonym pola, oznaczają projekty które sprawdzono i potwierdzono wpisane dane; pozostałe pola oznaczone zielonym kolorem, to pola w których wprowadzono zmiany)

Cały arkusz z wprowadzonymi zmianami prosimy odesłać pod adres k.sokol@cdpgs.katowice.pl (szczegóły poniżej).

Projektu nowe, dotąd nie uwzględnione w rejestrze należy wpisać w oddzielny, **pusty arkusz (plik: [ochrona_czynna-ank_pusta.xls](#))**. W przypadku kilku nowych projektów można

je umieścić w jednym arkuszu, nadając indywidualny numer każdemu projektowi i numerując oddzielnie działania w poszczególnych projektach.

Dane w formie elektronicznej (uzupełniony/wypełniony arkusz kalkulacyjny) prosimy przesłać na adres: k.sokol@cdpgs.katowice.pl (Krzysztof Sokół, referent ds. informacji przyrodniczej, Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska w Katowicach) w terminie do 19.05.2013 r.

Objaśnienia do struktury ankiety:

Każdy wpis podzielony jest na dwie części: Projekt i Działanie (obie części wypełniane są obligatoryjnie).

Tabela PROJEKTU - W ramach jednego projektu może być kilka działań													Tabela DZIAŁANIA - Działania realizowane w ramach projektu													
ID projektu	Nazwa projektu	Opis projektu	Lokalizacja	Lokalizacja typ	rozp. (rok)	zakońc. (rok)	czas realizacji (miesiące)	koszt projektu	Instytucja realizująca	Źródło finansowania	Uwagi projekt	ID Działania	Metoda ochrony	Forma działania	Typ przedsięwzięcia	Przedmiot ochrony	Nazwa działania	Opis działania	rozp. (rok)	zakońc. (rok)	czas realizacji (miesiące)	koszt działania	Lokalizacja	Monitoring	Mundur (czy odnotowane)	Planowane działania
154	Restauracja i czyszczenie starobudowli w Parkach 42	Restauracja i czyszczenie starobudowli w Parkach 42	Miasto Mysłowice	Gmina Mysłowice	2008	2010	zakończony	b.d.	Urząd Miasta Mysłowice	Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	Zakup budki. W dalszym ciągu prowadzone jest czyszczenie.	229	In situ	Wspomaganie normalizacji się gatunków stanowiących naturalnych	zakreślona	ptaki	Przebieg czyszczenia starobudowli w Parkach 42	Wykonanie i posiedzenie w Parkach 42	2008	2008	zakończony	b.d.	Miasto Mysłowice	b.d.	b.d.	b.d.
154	Zabezpieczenie kwaterki wzdłuż do Parków Tamowskich-Bronisławskich	Zabezpieczenie kwaterki wzdłuż do Parków Tamowskich-Bronisławskich	Głuszczak 2000	Obszar chroniony	2002	2002	zakończony	5000	Gmina Bytom	budżet własny	brak	h. situ	dotrzymywanie zasad gospodarki	zakreślona	zakreślona	ptaki	Zabezpieczenie kwaterki wzdłuż do Parków Tamowskich-Bronisławskich	Zamontowanie krat zabezpieczających przed nielegalnym wycięciem drzew na terenie przyrodniczym	2002	2002	zakończony	b.d.	Głuszczak 2000	b.d.	b.d.	b.d.

Projekt jest nadrzędny w stosunku do działania. Projekt rozumiany jest szeroko, jako każda działalność w ramach czynnej ochrony przyrody, nawet jeśli oficjalnie nie jest ona nazywana projektem. Projekt zawiera działania, czyli pojedyncze czynności wykonywane w jego ramach. Bardzo często projekt zawiera tylko jedno działanie (np. pielęgnacja drzew, polegająca na cięciach sanitarnych jest projektem Pielęgnacja drzew w gminie... zawierającym jedno działanie: wykonywanie cięć pielęgnacyjnych). Projekt może zawierać jednak wiele działań (np. w ramach projektu ochrony kasztanowców wykonywane mogą być 2 działania: 1. szczepienie kasztanowców, 2. wygrabianie i utylizacja liści). Dla projektów (kolumny żółte) zawierających wiele działań (kolumny zielone), każde działanie jest odrębnym wpisem (wierszem w tabeli), pola dotyczące projektu pozostają w tym przypadku bez zmian (dla wszystkich działań w jednym projekcie są wypełnione jednakowo), poszczególne wpisy w projekcie różnią się jedynie polami do opisu działań.

Tabela PROJEKTU - W ramach jednego projektu może być kilka działań													Tabela DZIAŁANIA - Działania realizowane w ramach projektu													
ID projektu	Nazwa projektu	Opis projektu	Lokalizacja	Lokalizacja typ	rozp. (rok)	zakońc. (rok)	czas realizacji (miesiące)	koszt projektu	Instytucja realizująca	Źródło finansowania	Uwagi projekt	ID Działania	Metoda ochrony	Forma działania	Typ przedsięwzięcia	Przedmiot ochrony	Nazwa działania	Opis działania	rozp. (rok)	zakońc. (rok)	czas realizacji (miesiące)	koszt działania	Lokalizacja	Monitoring	Mundur (czy odnotowane)	Planowane działania
229	Restauracja i czyszczenie starobudowli w Parkach 42	Restauracja i czyszczenie starobudowli w Parkach 42	Miasto Mysłowice	Gmina Mysłowice	2008	2008	zakończony	b.d.	Urząd Miasta Mysłowice	Powiatowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	Zakup budki. W dalszym ciągu prowadzone jest czyszczenie.	229	In situ	Wspomaganie normalizacji się gatunków stanowiących naturalnych	zakreślona	ptaki	Przebieg czyszczenia starobudowli w Parkach 42	Wykonanie i posiedzenie w Parkach 42	2008	2008	zakończony	b.d.	Miasto Mysłowice	b.d.	b.d.	b.d.
229	Zabezpieczenie kwaterki wzdłuż do Parków Tamowskich-Bronisławskich	Zabezpieczenie kwaterki wzdłuż do Parków Tamowskich-Bronisławskich	Głuszczak 2000	Obszar chroniony	2002	2002	zakończony	5000	Gmina Bytom	budżet własny	brak	h. situ	dotrzymywanie zasad gospodarki	zakreślona	zakreślona	ptaki	Zabezpieczenie kwaterki wzdłuż do Parków Tamowskich-Bronisławskich	Zamontowanie krat zabezpieczających przed nielegalnym wycięciem drzew na terenie przyrodniczym	2002	2002	zakończony	b.d.	Głuszczak 2000	b.d.	b.d.	b.d.

Powtórzone pola dla charakterystyki projektu
Różne pola dla 2 różnych działań w tym projekcie

W przypadku projektów zawierających jedno tylko działanie analogiczne pola dla projektu i działania (jak np. nazwa, opis, lokalizacje, czas realizacji) mogą zawierać te same dane.

Objaśnienia do pól ankiety:

Dot. plików: **ochrona_czynna-ank.xls**, **ochrona_czynna-ank_pusta.xls**

Objaśnienia do pól dla ułatwienia są zamieszczone również jako komentarze w nagłówkach tabeli arkusza kalkulacyjnego (wystarczy najechać kursorem na komórkę w nagłówku tabeli).

I. Tabela projektu (nagłówki żółte):

1. ID projektu – numer roboczy, pozostawić bez zmian. W przypadku wpisywania nowych danych wszystkie wiersze zawierające działania w ramach jednego projektu powinny mieć ten sam numer (a różnić się polem ID działania – kolumny zielone).
2. Nazwa projektu – podać nazwę własną. Jeśli projekt nie ma oficjalnej nazwy, podać nazwę najlepiej odzwierciedlającą jego cel.
3. Opis projektu – syntetyczny opis określający główne cele i zwięzłe opisujący podjęte działania.

4. Lokalizacja – miejsce realizacji projektu (*najczęściej gmina*), jeśli kilka – podać wszystkie, jeśli wiele – określić typ obiektów objętych działaniem i określić obszar na którym są zlokalizowane (np. *hale górskie w Beskidzie Żywieckim, zbiorniki wodne w południowej części woj. śląskiego*).
5. Rok rozpoczęcia projektu – rok rozpoczęcia projektu, lub, jeśli znany – dla projektów jeszcze nie rozpoczętych – rok planowanego rozpoczęcia projektu.
6. Rok zakończenia projektu – rok zakończenia projektu, lub, jeśli znany – rok planowanego zakończenia projektu (w przypadku projektów trwających lub planowanych).
7. Stan realizacji projektu – wybrać jedną z wartości: *zakończone/prowadzone/planowane*.
8. Koszt projektu – podać wartość całkowitą w PLN.
9. Instytucja realizująca – podać pełną nazwę instytucji, bądź kilka nazw, jeśli projekt jest realizowany przez więcej niż jedną jednostkę.
10. Źródło finansowania – budżet własny jednostki i ewentualne dotacje (z podaniem źródła dotacji i jej procentowej wielkości).
11. Uwagi projekt – w tym polu należy zamieścić wszelkie istotne informacje nie uwzględnione w wcześniejszych polach, bądź precyzujące informacje z innych pól.

II. Tabela działania (nagłówki zielone):

1. ID działania – numer roboczy, pozostawić bez zmian. Pole przyjmuje wartość: pierwsze trzy cyfry równe ID projektu, ostatnie dwie cyfry: numer kolejnego działania w obrębie projektu.
2. Metoda ochrony – wybrać jedną z wartości: *in situ / ex situ* (definicje metod zostały podane w **osobnym załączonym pliku: *Czynna_ochrona_przyrody_def.pdf***).
3. Forma działania – wybrać jedną lub więcej spośród form opisanych w **załączonym pliku z definicjami (plik: *Czynna_ochrona_przyrody_def.pdf*)**. Nazwa formy musi być zgodna z tą z definicji. Prosimy nie wpisywać innych form. Listę zaprezentowaną w załączonym pliku z definicjami traktować należy jako wyczerpującą i zamkniętą. Możliwe jest wpisanie więcej niż jednej formy [np. *1)Ochrona siedliska przyrodniczego 2)Ochrona siedliska gatunku*].
4. Typ przedmiotu ochrony – wybrać jedną lub więcej wartości z następujących: *1)Rośliny i grzyby, 2)Siedliska, 3)Zwierzęta, 4)Przyroda nieożywiona*.
5. Przedmiot ochrony – wpisać gatunek lub grupę gatunków, nazwę siedliska lub obiekt przyrody nieożywionej objęty działaniami ochronnymi. Przedmiotów ochrony może być więcej niż jeden i muszą one odpowiadać danym z pola „Typ przedmiotu ochrony” (np. wpisując w pole przedmiot ochrony *zaskroniec *Natrix natrix**, w polu Typ przedmiotu ochrony należy wpisać wcześniej *zwierzęta*). Jeśli działania ochronne dotyczą tylko jednego gatunku należy podać jego nazwę polską i łacińską. Analogicznie należy postępować w przypadku siedlisk (jeśli znane, można podać nazwę zbiorowiska roślinnego identyfikującego siedlisko). Dla siedlisk ujętych w Dyrektywie Siedliskowej należy również podać kod siedliska.
6. Nazwa działania – zwięzła nazwa najlepiej oddająca istotę działania.
7. Opis działania – zwięzły opis wykonywanych czynności.
8. Rok rozpoczęcia działania – rok rozpoczęcia działania lub, jeśli znany – dla działań jeszcze nie rozpoczętych – rok planowanego rozpoczęcia działania.
9. Rok zakończenia działania – rok zakończenia projektu lub, jeśli znany – rok planowanego zakończenia działania (w przypadku działań trwających lub planowanych).
10. Stan realizacji działania – wybrać jedną z wartości: *zakończone/prowadzone/planowane*.
11. Powierzchnia – powierzchnia objęta działaniem, wyrażona w hektarach. Należy podać tylko powierzchnie, na której działanie faktycznie jest prowadzone (np. dla nasadzeń drzew w parku nie należy podawać powierzchni parku, a jedynie powierzchnię obsadzoną drzewami). W przypadku braku możliwości dokładnego określenia powierzchni można podać wartość przybliżoną i zaznaczyć w uwagach do działania (pole „*Uwagi-działanie*”), że wartość ta jest

szacunkowa. Dla działań, w których określenie powierzchni jest problematyczne (np. w przypadku reintrodukcji), pole można pominąć.

12. Lokalizacja – dokładne określenie miejsca w którym działanie jest prowadzone.

13. Monitoring – informacja o tym, czy efekty przeprowadzonych działań są w jakikolwiek sposób kontrolowane. Można umieszczać tu informacje o wszelkich typach kontroli, niekoniecznie polegającej na systematycznym monitoringu. W tym polu nie należy zamieszczać informacji o wynikach prowadzonych kontroli, a jedynie o sposobie i częstotliwości monitorowania efektów działania. Nie należy tu też zamieszczać danych o odrębnych akcjach monitoringowych/inwentaryzacyjnych prowadzonych w ramach projektów ochrony czynnej, a jedynie monitoringu efektów prowadzonego działania z zakresu ochrony czynnej.

14. Planowany efekt jakościowy i ilościowy (wg projektu) – zakładany efekt jakościowy (np. *introdukowanie określonego gatunku, poprawa stanu zdrowotnego drzew*) i ilościowy (np. *liczba introdukowanych osobników, ilość drzew, na których wykonywano zabiegi pielęgnacyjne*).

15. Aktualny efekt działania – najaktualniejsze posiadane dane nt. efektów przeprowadzonego działania (np. ile introdukowanych osobników przeżyło), najlepiej z datą, z której stan podano.

16. Czy osiągnięto zakładany efekt – wybrać jedną z wartości: *tak/nie/częściowo* (informacja zgodna z porównaniem danych wpisanych w pola „*Planowany efekt jakościowy i ilościowy*” i „*Aktualny efekt działania*”).

17. Dokumentacja – publikacje, lub dostępne opracowania zawierające informację na temat prowadzonych działań. Podać pełny opis bibliograficzny.

18. Osoba/instytucja udzielająca informacji oraz data udzielenia informacji – osoba udzielająca informacji oraz instytucja, która ta osoba reprezentuje. Należy podać również datę udostępnienia informacji. Liczy się data udostępnienia informacji, niezależnie od aktualności udostępnionych danych. Informację o aktualności danych można podać w polu „*Uwagi-działanie*”.

19. Uwagi-działanie – w tym polu należy zamieścić wszelkie istotne informacje nie uwzględnione w wcześniejszych polach, bądź precyzujące informacje z innych pól.

Do projektów i działań można również przesyłać dokumentację fotograficzną z podaniem autora fotografii.

Przesłanie informacji i zdjęć jest jednoznaczne z wyrażeniem zgody na ich wykorzystywanie i upublicznianie w ramach statutowej działalności Centrum i projektu BIOGEO-Silesia na zasadzie licencji nieodpłatnej i niewyłącznej.

Z pytaniami na temat ankiety można zwracać się do Krzysztofa Sokoła (referent ds. informacji przyrodniczej, Centrum Dziedzictwa Przyrody Górnego Śląska):

e-mail: k.sokol@cdpgs.katowice.pl

tel. /32/ 209 50 08

Dziękujemy za udział w ankiecie!